

Saint Albertus Magnus (d. 1280)

Contributors

Saint Albertus Magnus, d. 1280

Publication/Creation

Mid 15th Century

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/et9enmb4>

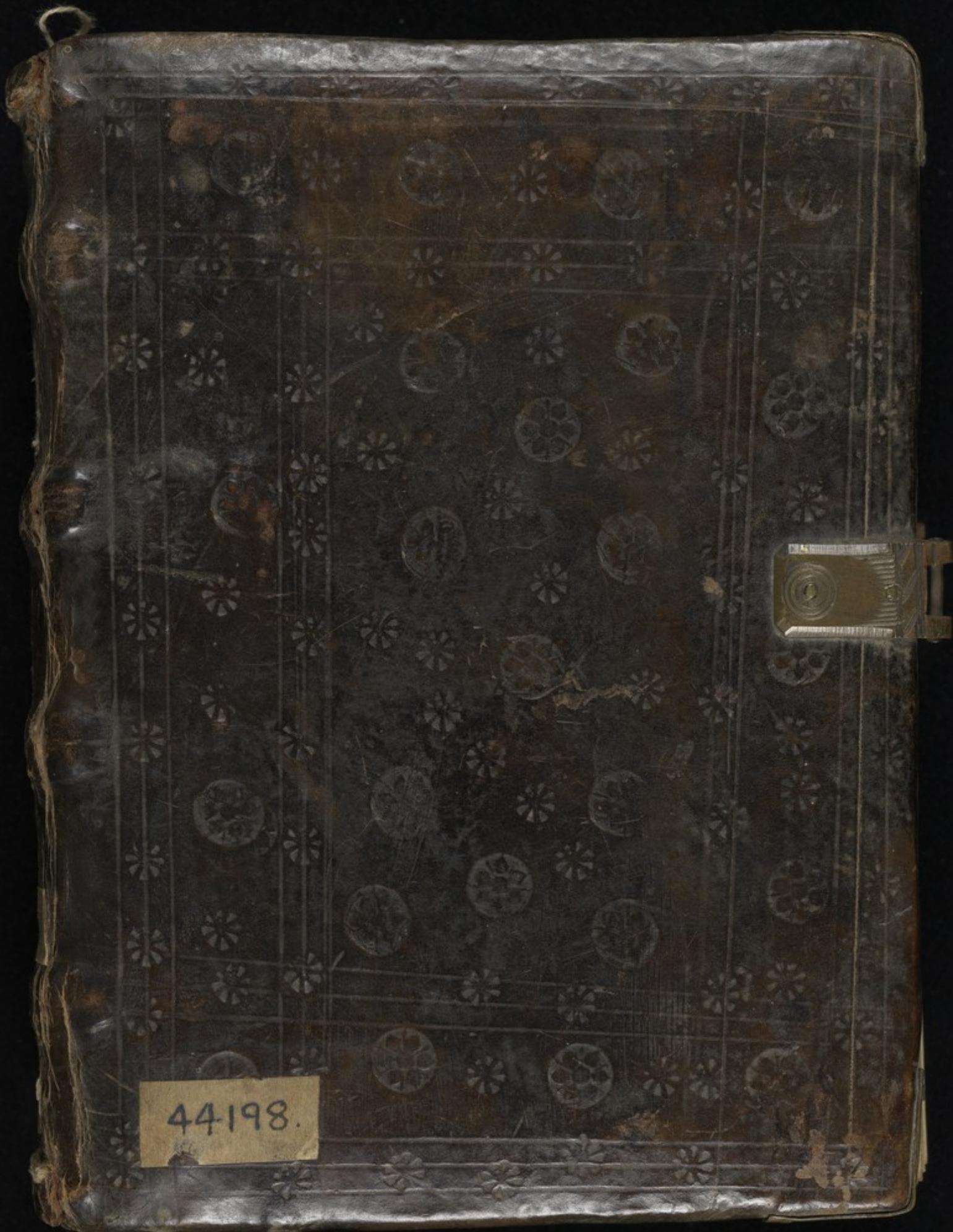
License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

44198.

MS. No.13.

ACCESSION NUMBER

44198

PRESS MARK

Pss

Thms 1292

Proarcha:

Cū sit nobilis quedam
 mediana elixir a phy
 losophis nūcipatū. id est a
 tidotū ul' ordinētū omni cor
 por a p̄tōne diminiutor
 ad curandū & tūstōndū ip̄a
 i solificiū ul' lunificiū uer

Qū unūsa uolūta p̄lye
 rāq̄ uagabūdū aberrā
 plustrasem ad p̄scurandū
 modos actōnis & opōnis elix
 ir. uidelz libros lxx. p̄ceptōz
 xxx. p̄ceptōz. xij. aquar alu

• minū r salū. bubakar ma
iorem bubakardi. xij. capla. li
bros artis. libz fornaciū r q̄
ples alios quos lōgū estz enū
rāe. In hys aut māifestum
iūciens potestātē sub omī pal
liacōne datā iūtatē hui' ma
gisterij q̄ntū est i theorica iue
ni i libro p̄fā magisterij. In
lūe lūmū. In libro geber. In
libro maioris abuali aūden
ne. In libro turbe phoz. In
quēto gebis sup eodē. In alle
goria sapientū. In libro au

2
reo qui dicit hylū uelū ex spi-
ris euulsū. **N**ex qz ī istis li-
bris z ī oībz alijs libris nō ī
uēitur aperte declatū id qd e-
lixir p̄ficiat z quo p̄ficiat id uo-
bis tradū ī hoc opusculo prout
sū dīna grā q̄secutus breui-
ter z apte. **P**arcat m̄ d̄s q̄ e-
oz secreta p̄pono denudāe. Et
uos inuēt ad celandū archa-
nū z ad hoc q̄plendū me d̄s
sua benignitate feciderit. **A**t-
tendite inq̄ h̄m̄ p̄petates z
modos actōnis z q̄p̄icōis elix

ir de quo dixit abuali auic. in
epla tñsmilla ad alsem re
gem. **N**os q̄runt siquit sub
stāciā unā facē tñ ex plibz
aggregatā adunatā coadu
natā fixā que sup ignē pōi
ta cū ignis nō expūiat. & li
quatis p̄miscetur & lique
fiat cū ipis. & q̄d est ī eo de s̄b
stācia īgressibili misceat cū eo
q̄d est ī eo de s̄bstācia p̄misci
bili & solidetur cū eo q̄d ē ī eo
de s̄bstācia & solidatiua & figa
tur cū eo q̄d est ī eo de s̄bstan

3
cia fixitua nō q̄durat ab h̄y
q̄ nō adurūt p̄m̄. & a. & affe
rat q̄solidacōes & p̄dus. Ad
tū eaten? breue tēpus itelli
gas ut paucis dieb; ul' hoīs
possit p̄ma uice q̄stitui. sed
q̄ respectu alioꝝ iudicoꝝ &
modicoꝝ. resp̄cū t̄ uē op̄a
onis uitas h̄c nō t̄cū t̄
m̄iatur. Vñ dicit p̄h̄. Me
dicina est cui' longū t̄p̄s spa
cū anticipauit. Et nō q̄ h̄c
dicit i' q̄m̄eto. paciēt̄ sustine
q̄ forte morat. h̄c idē mori

genes ait i addit. festinacia
q̄dem ex pte dyabli est. Et eu
telia. Q' paciam nō h̄t ab ope
manū suspendat qz p̄dicit
eū festina credulitas. Om̄is
eū actio n̄alis suū h̄t mod̄
t̄ t̄ps det̄minatū i quo maiori
ul' m̄iori sp̄cō tr̄atur. Prop
t̄ea dixit turba. Tria sūt ne
cessaria. pacia. mora. t̄stru
m̄etoz aptacō. de q̄bz dicens
deo uolere suo loco. **ax. .i. .a**
Et hec q̄de una sola est licet
i plures diffunditur ptes. qz

4
militis moris actōis & opificō
nis puenit ad eam. Quā
quidā nouerūt sapiētes et
phye alūpni quos dīs sua
pictate uoluit adipisci. *an*

Prouit ī libro regis Solis ap
cius attestatur. Insipiētes uō
ī ea q̄rēda decipiūt. & q̄t abys
si profūdi pelagi alte natā
tes quasi felli resiliūt nata
tores. sic q̄ pro nichilo repu
tātes eandē medicinā ista
uia p̄cella neglecta alijs tru
fis iherēt. Quāc accidit illis

sicut illi qui i facie sua pro
tin' decidet dū polipōitis gradi
bz altū p abrupta fantastice
qrit ascensū. Ego tū dico cū il
lis qui uitate dicūt q p istam
medicāam ab omibz alijs ex

Que qdē medicāa **scusam.**
est ex plibz rebz aggregata
cū ad has res pūerimus per
uenit ad nos itencio. **an.**

Que qdē r. rebz aggregata q
sūt medicāa ad quūgendū ad
vniū corpa r sps r sūt atram
tū nobilius qd pū deprehendi

ut Beber fili⁹ obiecti i libro de
rebus exfoliatis ait. atramentu
m puru cu origine suo exaltatu
i eo hntur sulphures sbales
qui tingunt forsitm. t vna qd
placonu est qz retinet omne
fugitivu ne fugiat. **I**deo ap
cor tuu qz no subtingit si cu
aquila. Et ideo dico qz h ad
rubru utaris alumie plumo
su qd est ut qda dicit arg. ut.
i pstone diminutu. **I**n libro
vero aluminu t saliu traditur
q illd est vngetu qd coagla

ut siccitas sit calidū & hūidū
ī natura. hic est retētor omniū
ū uolantū. Cū ar. u. & sulph
hure quēscit. Ipō uō ad albū
utatis. Sal quē cuius p̄p̄tas est
ut soluat ar. & aur. etiā augz
ī ar. albedinē. & ī auro rubedi
nē. & mutat ip̄a a corp̄alitate
ad sp̄ualitatē. Lauat corpora
ab inquinacōib; eorū q̄ sunt
sp̄urcias. Cū eo calcinātur
corpa & gburūtur. Vñ dico si
studius ī eo iūtes eius altitu
dinē & totū absconditū est ī ei

6
soluōne distillaōe ⁊ coagla
cōne. leui eget preparaōne mag
ne q̄ virtutis existit. q̄d p se ⁊ cū
corpibz artificō se fixat s̄i quo
p se ⁊ cū corpibz fugit. **S**al iabar
est noblius ⁊ meli^r. ipm em̄ ē
mirabilis virtutis qm̄ ipm sol
uit ⁊ mutat ī acq̄ fluētē
q̄ndo cū eo fuit exaltatū. Ip̄m
em̄ sal ē vngētū siccitate ignis
coagulātū ex n̄a calidū ⁊ siccū.
ōtile ī pte ⁊ pte penetrās. solū
corpa. ⁊ est coplatoz q̄d coriaz
⁊ om̄i spūū cū corpibz. **I**pm em̄

est sp̄s uolās lapis gn̄ans ad
elixir coadiutor. ⁊ n̄ est nō sol-
uētur nec īgredietur nec q̄plet
elixir nec ponēt unū cū alio n̄
ītraret unū ī aliud. Volās est
existēs vna cū corpibz corpus
⁊ ē ī eo occultū absconditū. De
hoc abhuāli auic. ī maior. Si
positus est loco ignis acis ul' sul-
phis ac auic. nō errasti ī opere.
ad quibz etiā se īclinat nām.
Et lūmē lūmū alnasadir so-
lū tibi subseruiat. In libro a
lūmū ⁊ salū tradit q̄ si deus

nō creasq; ipm nō pfiētur e
lixir & vanū esset alchimicū.

Qui ergo sū sale opatur nich
il agit. **U**t ergo ait allegoria.

Corpa mortuorū i seplch's eorū
attenuat. **P**roptēa a deo uetā

īploro. h' tū dixisse sufficit. **W**

Hec etiā medicina elicitur
de corpibz aut de spūibz pli

bz aut singlis iōe preparatis.

In i libro pfoe amūstracōis
traditur. **Q**uodcūq; corpoz ul'

spūitū iōa pparacōe fuit pparatū
tū erit albū ul' rubenū elixir p

se solū. ut ait itelligas. rōe pre
pare est supflua denie. preparā
etū rōa i dēpōne supflui r ab
sentis adiūctione uersatur.

Ad ipam medicinā uācter
paranda est vnus lapis in
toto mūdo. *an. . . an. . .*

Qui ab hoc vno errat i pāpna
ū abulle credat. de quo turba.
Scō illo qd ē omnia ad omni. x.
est pfcio. h' aut qd dicit vni
nō est vni nūo s; spē sicut vir
r mltē. Vn sōdit. mulier vir
soluit r ipē fugit eā. Et idē in

8. 9. 5.
eodē. Ex duobz fit filius q̄ non
assilatur parētibz. *an. . . .*

Et hic lapis procuratur ex
hys ex quibz nata pcedit q̄ se
sp̄s fetes & aqua viua & ex
is q̄ ex ip̄is n̄alibz p̄ncipis
extraxerūt originē que sūt
sanguis & flegma purū. *an.*

Ego dico q̄ h̄ duo vlgant nū
cupant. *an. . . . De quo turba.*
Caliditas vni? frigiditati al
tius & frigiditas vni? calidita
ti altius misceatur donec b̄n
quēiant. *an. lū. lū. Ad fit ca*

ludu n̄ frigidu. nec frigidu n̄ ca
lidi adiuctōnis mō tēpari. Et
q̄ uidetur ip̄sē dēni subdit. Nō
possit grāua n̄ leuiū adiucti
one sup̄ius leuigari. nec leuia
n̄ grāuū iſerius q̄ forō detru
di. Et ita dico q̄ si q̄s h̄t lapidē
ex duobz q̄pōitū corpibz quūgi
t amicitia nouit ad maximū
p̄uenit archanū. Sulphur n̄
est de uitate artis s̄ pars eius
Q̄ aut̄ p̄ se opus q̄pleat̄ alchi
micū nō est aliud credere nisi
vanū q̄ ip̄m figi p̄t m̄ime.

9
5
in ipm calcinetur p̄us. s; cū q̄mix-
to facilius calcinat̄ & preparat̄.
Qui ergo q̄rit ex ip̄o opus eli-
cere p̄ se preparandū nō eliciet s;
cū q̄mixto q̄ cū eo p̄ficiat̄ & sū
illo usq; ad desinat̄ opus & ma-
gistrū procelat̄. **S**implius
etiā |... nō est p̄ficiēs ī sua nat̄a
neq; ī nat̄a ad q̄ p̄ducit ip̄m
m̄ia s; ad q̄m p̄ducit ip̄m ar-
tificiū. **N**ā s̄i magister nichil
utilitatis p̄fē p̄stat s; potius
corrūpit licet & hoc ip̄m p̄ficiū
sit. **J**uxta q̄ dicit auicēna abei

ali i maiori / ... loquis. Si nich
il aliud i q oparetur lapis nre
i subtiliādo corpa & reducēdo ea
ad modū suū satis est nobis
& ideo i magistis eo utatis quia
ipm est flegma pur. Phv qm
uocat eū sulphur & melācolicū
admirū ppter uirtutis sue mira
bles effcus. Sz cū ignis sibi debi
te amūstratur ipm figit & cū
eū expectat opatur opa mag
na. nec aliq pōt opari qd ipm
opatur qz est elixir ad albū &
ad rubrum. *an. .i. an. .i.*

7. 10
5
Ex hys concludo qd lapis pre
dicus nichil aliud est qm sps
fetes & aqua viva quibus
addi debent & adiungi flegma
& colem fixu ad opus brevit
us & citius peragendu. Ex
pmissis igitur patet us in
quibz uitas est pinguia &
perficietes ipm opus. **Am**

Dico qd ex istis duobz opus per
ficiatur. qd semuide altant & al
terantur. semuide pficiunt & per
ficiuntur. Sz clarus dicit tunc
Ex hys duobz fit filius qd no al

silatur parētibz. **Q**uida dicūt
q̄ ista duo p̄ficiūt ut p̄d̄c̄m est
Aly dicūt q̄ eis debet addi t̄ciū
Nam alij putauerūt t̄ciū
fecē ul' cinerē sp̄oz duoz. alij
q̄d ex h̄is duobz p̄cedit t̄ciū
ass̄p̄serūt. **N**' uō dixerūt t̄c̄
ciū debē adiūgi b̄n̄ dixerunt
quoz d̄c̄s ass̄c̄cio nec p̄oz d̄c̄a
recuso. **D**e quo **S**eber testatur
Int̄c̄cio n̄ra ī ope maior ē sc̄c̄ū
d̄a duas res quibz adiūgit̄
tertia. **E**t met̄a clau' dixit. **N**e
cipite flegmaticū & colericū &

terite sanguineū cū eis donec
sanguineus fiat celū tīgēs.

11
5
Istud aut̄ tertiū corpus nun
cipat. Inde turba. Tertiū ē cor
pus hīs uenas cordis p̄ quod
mūdus itelligit̄ r̄ corpus m̄
dū. De quo lu. lū. Nō p̄nt ḡ
uia n̄ leuū adiūctione sup̄
tis leuigat̄. neq; leuia n̄ gra
uitū q̄lorcū iferis detruid̄. ?
Sp̄s enī i igne nō p̄leuerāt
n̄ cū corpib; fuerit sociati.
Corpa nāq; ut sūt metalla r̄
lapides qui p̄ignā ignis ex

spectant nō leuiter ingrediūt ista
corpa cū sint grossa n̄ cū sp̄iti
bz fuerit aggregata. Sz cū con
grue desposant alternati sp̄s s̄
teliant corpa ⁊ corpa ligāt sp̄s
vñ i floribz ethimologiar. Cor
pora nāqz sp̄iū coagula sunt.
Nō p̄nt grana n̄ leuiter. *Ex. cor*

Modo uidere restat de por
tione sp̄s a corpore ⁊ de igetiis
p̄ q̄ possint p̄mima quisi
De mō ⁊ ip̄a quāgēdi eozqz
fixione ⁊ calcinacōe necnō
⁊ multiplicacōe. *an. .i. an*

12
5
Est igitur non inefficax consideratio de proportione spiritus a corpore. Non enim ergo est quod maior pars spiritus in opere requiritur, minima autem corporis sufficit. *an.*

Est igitur. *an.* Proportio pluri ce-
lauerunt solus autem Seber nos il-
lustravit dices. Si summa uolatilium
superat summa fixi ignebris adde-
re substantia fixi et exulto. *an.*

Si ignis exhibentur proportional.

Ignis proportionalis dicitur quod non prius
uenit fugit de quo dicitur ad ex-
tensam fuit. *an.* quod ostendit t

modū ignis. Ergo teneo ut di-
cit lu. lū. q̄ tamagnus ignis q̄
maxi^{us} sp̄s efficiūt lenis adhi-
berendus est. Lenē aut̄ intelligo q̄
cūq̄ sp̄s patient̄ sustinet. Et p̄-
ter hoc dicit turba. Veniamū hu-
miditates. reges nāq̄ magna-
nimi sūt iuriam nō patientes.
Nam si iuriam eis feceritis ultra
q̄ sustinē possūt uos dimittūt
posito p̄uatos & labore p̄ditis.
O q̄ntū igit̄ p̄dest ignis lenis
q̄ sui lenitate /.../ potius dat in-
gressū ī corpus mūdū. & ipm

13
5
corpus attenuat dū cū eo pu
treſcit. Si ignis aliquo vigore cū
aqua vna ſubtiliat citius cor
pus. In igne nāq; omogena
amulantur ethrogenis ſegre
gatis. Et morigenes. In hijs q̄
igne gburūt quale p̄ficiūt uti
litatis exſpectas. *Am. i. Am.*

De ingenio p̄m̄ina q̄m̄ſce
di accipiantur q̄ dixim̄ tan
tū abluta & mūda & q̄m̄ſce
antur in unū fortit̄ i ſuo igne
donec ſolidentur & fiant unū
corpus omogenuū p̄ totū. De

inde decoquitur usque ad ianua
De ingenio r. Accipiatur **C**oz
In quo quidem opere aurum et argen-
tum sui calcinatione subtilantur. ar-
ent. abluunt. Prodest etiam ut in prin-
cipio ponatur corpus et postmo-
dum non indiget fermentatione quod
quidem potest fieri. Nam morigenes ait
quod quidam ponunt fermentum in prin-
cipio quidam in medio per dealbationem
scilicet vel incinationem. Et quidam in fine id
est in opere consummatione. Tu autem pro-
prie has duas potestas ponas in principi-
o corpus mundum quod est corpus et fer-

metū. **D**icit i p̄fco magistro.
Nō eū sp̄s & corpa complexiōnā
 tur adiuicē nisi sūnt ab oī
 corde mūda optie. **E**t cū sic fuit
 fit ex eis corporeū spūale. **D**ic
 tūta. **E**t cū corpore qd nō liq̄
 fit spū coagles ne penetret &
 ne p̄foret phibetur. **I**ntrodu
 cite tytiū serui rubei filii sue
 odorifere uxori i balneū ut p̄
 ablucōz coeant qz qūit̄ artem
 gignūt. **I**te **I**de. **A**ccipite aq̄m
 lucētem q̄ nll̄i quiscetur cōi
 gnacōi & suo miscate q̄ par co

quite donec opus pagat. Et ite
rū. Accipite aq̄ que est de frigo
ris n̄a & sēate ī ea auz. ibi em̄
putrefit oritur crescit & multi
plicat. Idē ī quēto sup eodem.
Dyter ut cōr̄ flāma ignis oc
cupatū diriuatur & debile fiat
cū aqua ī qua est illis. Que uer
ba Seber exponēs ait. Insipien
tes aut aq̄m audietes aquā
nubis esse putauerūt q̄ si lib̄s
legissent sciuisset utiq; aq̄m
esse p̄manētē que q̄dē absq;
suo corpore quūxta unū per

15
manēs esse nō poss. **C**ontrita
enī cū corpe qd̄ p̄ h̄y nutu dei
expoluit corpus illā i sp̄m i
tū. **C**ontrita enī & sibi quixta
iūde se iūit. corpus enī i corpo
rat sp̄m. sp̄s uō corpus i sp̄m
tū ut sanguis iūit. **E**rgo di
co cū allegoria q̄ n̄ sp̄ualia cor
pa fecitis nolite elixr̄ blasphe
māe s; opus. **S**; hoc totū diuin
uitū subicio ut quidā dixit
sapientes & nos q̄z experti su
m. **Q**uā enī sū sale opatur ni
chil agit. sicut qui cū arcu sū

corda sagittat. Et moxigenes
clarius dixit. Accipite flegma
ticiū & colericiū & tite sanguineū
cū eis donec sanguineus fiat celū
tingēs p̄ debitā am̄istracōz in
suo igne ut supra. *m. j. ~ ~*

Modus quūgendi est ip̄a sub
limacō post incinacōz p̄ debi
tā am̄istracōz in suo igne.

Et idō qui ip̄m quūgit & anti
carū nouit sciat unū de maximis
secretis nature. .... | purus & cor
pus quādo se iuce altant quūqz
apparet nigra uiolata. quūqz

16
crocea & cinicia. quia crocea et
ad modum pris tendencia & hoc
propter diuisione ignis & uasis
& ipsa insipienti. sicut in fine rubra pro-
pter incandescens quia tunc agit sulphur
& patitur. .... & qui primo agebat
impaciens transierit. In hystoriae ei
fit uenenum tigris. & hoc ignis
facit. cuius officium est sibi silenti
formae colore & hoc potius di-
cunt de natura fermetatis malle
De modo autem qui ea quae uigilant signa-
tue loquuntur allegoria sapientium.
Midi hominem neci datum & cupi

in scire quis eū interfecit ⁊ ee
ce apparuit in iuicis bipene
i manu hñs prisco sanguine
coiquinatū. Et hec est tota sū
limacōis itencō. ut renouea
tur supfluitates ⁊ reseruent
pūitates. ⁊ hec totū fit p debita
amūstracō; ut rogo. *an. . .*

Modus aut fixionis est sub
limati cōtracō ⁊ reseruacio
i suo igne donec figat. quia
sp̄s solo igne figi p̄t licet di
uicius proteletur opus. *an.*

Fixionis talis est modus ut

Sublimati

7
5
Solimati ponat̄ & ampulla vi
tra i alio loco i suo late & sic
actur igne leto. deinde qz extra
hatur ifrigidatū & teratur su
liquore. Reducatur sibi va
sis ad igne filem p diem na
turale admi. p aliu die ad
igne forcōre ut salte ibi mot
fiat. Siqz nō ascendit reduc ad
feces. p tertiu diem reduc ad
igne lentū. Itē extrahe ifrigi
datū. tere cū aqua sua & totū
reiterū ut ex assiduacōe & trico
ne assacōe fiant vni omoge

inū p totū. qd accidit qnz cura
ter xij reuocōes. & hoc ptea q
ignis utrobiq; cū qualz reue
nicōte gradatū debz auget. Cū
q; uidis eam fixā gaude. Ex
rei pcessu itaq; mūda assa con
serua i suo late tūc fit substantia
vna fixa que dicit uenerū. &
hoc allegoria. Ita pmo fitnit
nigra. rura postea & inde al
na. postremū uō uenerū tm
Modus aut calina **C**res
tionis fixi est uigoracō ignis
de die i diem qtrico puluis.

18
Incipit rra seita alky^e alberti

Omnis sapia. C. l. n. a. b. c.
C. l. n. a. d. l. o. e. et. cum

illo fuit temp. Et e ante eum

Quicunq; q; diligit sapiam
apud ipm querat. Et ab ipo
petat. Quia ipe dat omib;
affluent et no improbat.

Spe. n. e altitudo et pfundi
tas omis science et thaur^o
co eius sapie. Et in ex ipo 7 i
ipo 2 per ipm omia fut. Et
sine eius uoluntate nichil
pe fi. **S**ande in pmoordio

mei simonis inuoco eius auxi
liu. Qui e fons ⁊ origo om
bonoz ut ipe p suam bonita
te ⁊ pietate dignet puitate
scie mee supplere p gracia
sca hie sui quod p mea doc
na lumē qd in tenebris la
cet manifestare ualea. Et
errantes ad semita uirtutis
pduce. Quod ipe pistere dig
net qui sedet in excelsis. N
qz cupida disponit. Et regit
in scia scloz. **Inueni de modo
ac inuestigat istam sciam**

19
5

Quam q̄ multas regiones
et plūmas p̄uicias necnō
ciuitates ⁊ castella causa sc̄ie
q̄ uocat̄ alchymia maximo
labore plustrauerū. Et a lite
ratis uiris ⁊ a sapientib⁹ de
ip̄a arte ab ip̄is diligenter
īq̄rerem ut ip̄am pleni⁹ iues
tigare. Et cū sc̄pta oīm per
scriberem. In opib⁹ ip̄oz sepius
⁊ sepiissime insudare. Nō iue
ni tñ uerū in hys que libri
affirmabāt. Asperi q̄ libros
q̄ dicentiū ⁊ affirmāciū. Et

inueni eos uacuos esse ab omni
partibus. Et ab omni re bona esse
neque inueni uero multos pro
diuites uictatos. Abbates pro
positos **C**anonicos **P**hilicos
et uictatos qui pro eadem arte
magnas faciebant expensas
atque labores. Et tandem desi
ciebant quam arte inuestigare
non ualebant. Ego autem non
despiciam qui faciem expensas
et labores infinitos de loco ad
locum uigilans omni tempore et iudicium
sicut dicitur **auicenna**. **si h** res

e quo e. Et si no e quo no est
 Tandem uo pleuauit studedo
 Mendicatio Laborando iopibz
 cuiusdem quisq qd qrebã iuei
 no ex mea sapia s; ex spc sci
 gra. Unde cu sapere 2 intelli
 gere quod ars nam suparet
 Diligenti uigulare incepi. In
 decoctioibz In sbluacoibz alchy^e
 Et solucoibz 2 distillaconibus
 Ceraconibus calcinacoibz. Et co
 agulacoibz Et i multis alijs
 laboribz donec iuei possibile
 ee tñsubstantiaconez in sole 2

luna quod multo meli⁹ omni
n⁹ illi i⁹ o⁹ examina⁹ & malle
a⁹coe. **E**go n⁹ n⁹ m⁹ p⁹horu
Intendo scribē locys & amica⁹
meis uerū artem leuē &
infallibilē ita tñ ut uidētes
nō uideāt Et intelligentes
nō intelligāt. **H**nde rogo
& adiuro uos p⁹ cato⁹re m⁹di
ut occultetis libru⁹ istu⁹ ab
omibz insipientibz uob⁹. Itaq;
secreta artis reuelabo. Illis
u⁹ secreta secretis reduda p⁹
iudiā istu⁹ nobil⁹ scie. Stulti

5

n. eam despiciunt. Iogq; ad eam
 ptunge nq; possunt vñ exofam
 eam hnt nec possibile esse
 credunt. Ita iudat illis qui in
 ea opant. Et dicunt eos esse
 falsarios. **C**aveatis ergo
 ne i ista opacoe alicui secre
 ta vira reveletis. qd si feceris
 gliam magnā hēbitis. Quia
 ista scia stravit ubiq; malo
 donavit sine fine tyrannos.
Non moneo ut sitis cauti &
 pleuare i opacoibz & nolite
 fastidiū habē scientes quod

post operacionem vestram magna
sequitur utilitas. Iunecos mul-
tos habebitis. Et iunecos vestros
pedibus vestris sustentetis a
vobis recedet omnis tristitia
fugiet a vobis omnis tribula-
tio et angustia. Speculum enim
est leticie. Et fuga tristitie.
Beatus ergo qui invenit hanc
sciam. Et qui in ipsa evigi-
lat et laborat.

Nunc autem qualiter ad tantum
operis laborem accedere debe-
atis. In hoc meo opusculo

22
Brevit̄ & simplr̄ uos infor
mabo. Quidam tñ p̄mo os
deuacões ac erracões & offe
dicula huius artis. In quibus
nihil & fere omnes errāt & erra
uerūt. Ductā uos de teneb̄s
in lucem vñ libz̄ istū ap̄llō
semitā rōm. q̄ quiambu
lat in ea nō offendet̄. Noli
te ḡ dedinare neq̄ ad dexte
rā neq̄ ad sinistra. Sed s̄m
doctrinā h̄ libelli faciatis.
Libz̄. n. istū exc̄p̄li & deflo
raui de libris oīm p̄horuz

qui erant iuuetores h^{is} artis.
S. az alchimii h^{is}metis Auicēn
F. alis. Dau cuius Moxigem
pl^{ur}is. Et alioz multoz q^{ui}
quik posuit suam suam se
hanc artem. Et omnes sup
unū sensū acordabat. z pro
bauert eam ee v^{er}am. Tatē
az. h^{is}metis z auicēna. Ita ob
scuram posuert suā suam
p^{er} multiloquiū quod vix ali
quis ē qui ante p^{er}fectionem
opis ad tū deueiat errore
quod etiam nō credat eā

esse vanam artem quod in plibus
 sepius sum expt. **¶** Quidam
 qui plimos hntes libros de ista
 arte qui ppt magnam suam
 vanitatem & maximam incre-
 dibilitatem accipere non vale-
 bant. **¶** Quidam etiam alios qui cum
 magna diligentia quosdam sub-
 limaciones faciebant & altius
 procedere non valebant. quia fundam-
 tum non habebant. **¶** Quidam etiam alios
 sedentes in operacionibus bonis
 principium faciunt. & ppt inu-
 am potestatem. Et alias vanam

tates opus impfctm dimiserit

Quidi etiam alios qui deco-
coem ⁊ distillacoem ⁊ solia-
coem bona fecerunt. ⁊ ppter
nimiam prolongacoem opus te-
dioli effecti opus impfctm re-
liquerunt. **Q**uidi etiam alios q
uam arte habuerunt ⁊ dili-
gent opibz pfuerunt. ⁊ i sub-
liacoem pdidebat spc pp uasa
prosa. Unde et dubitauerunt
⁊ ultius arte no curauerunt
Quidi etiam alios qui artem
i uestigare cupientes temp^o

statutu nō uolentes spectare
nimis ueloces fecerūt suas
sbluatiōes. 2 distillaōes 2 so
lucōes 2 idō sp̄c infectos 2 de
nigros iuenebāt 2 aquas
solutas et distillatas 7 tur
buletas vñ et dubitauerūt

Quidi qm̄ plūmos qui cum
diligēcia op̄i insistebāt. Et
tandē deficiebāt q̄ res sble
uamto nō hebant. Et dicit
m̄lta licet sapias 2 i. Et a
libi. Cū labor i dāpno 7 c.
vñ paupibz nō uidet ista

scia qd uult h're ~~scia~~ expelas
ad m'm? sufficiens duobus
annis ut si attingat ipm in
ope errare ul' plougare qd
no deueniat ad egestatem
ut in plibz sepi? su' exptus

Quidi ecia' alios qui facie
bant obliaco'es puras & bo
nas ad sex obliaco'es. Et
cu' puluies si no' ualebant
sophisticabat & uenerē deal
babat addentes quinta ul'
quarta lune pte. Et sic le
ipos & alios recipiebant **Q**

25
di etiā alios qui sp̄c solumabāt
2 figebāt uolentes cū ip̄s tan
ge uenem ul' martē 7 cū ip̄res
sionē nō facerēt neq; ingressi
onē habebāt dubitauit **Q**u
di q̄ quosdā qui sp̄c fixos
hēbant **S**o ip̄s cū oleo igre
diēte curabant donec in gres
sionē in corpa hēbāt ad dētes
tū aliquā p̄tē lune 7 ita tan
gebāt uenem albū qd̄ silis
erat lune ī mallexcōe 7 albe
dine 7 qd̄ p̄transiuit tres ex
aminaciones 7 tū nō fuit

ptm q̄ uen? nō fuit caluina
ta nec p̄gata a sua corrup
tōe. vñ dicit ar. Nō credo qd
metalla possunt tr̄sb̄ari n̄
reducāt in p̄mā nām. / i
calce p̄ ignis adustione et
tūc possibile ē illud. **¶** Vi
di tan dē etiā alios sicut
dō placuit uiros capiētes
2 liatos qui ad pleniū pul
uēs 2 sp̄c sblimabāt 2 fige
bant solucōes 7 distilla
cōes ex puluīb; p̄bant
postea coagulabant. **¶** iter

26
35
ea metalla calcinabatur. Cal-
ces corporum dealbabat ad al-
bū rubificiebat ad rubeū
postea calcē reducebat in
solidā massam et ipsam tin-
gebāt in solē et lunā quō
melior erat si nāli et si exa-
minātoe et mallea eode. **Q**ui
dens uō tot errare sō deire
in scribere uia et pbata opa
Et meliora oīm phoz. In
quibz laboram et sū exptus
sūlq; aliud scribā nō dā quō
oculis meis uidi. **O**stendit

etiam absconditū quē mlti
sapientes quē nec iuente
possūt. **Q**uidā uobis lunē
quō in tenebris latet. **Q**uidā
uobis lapidem amonius. **L**a
pidem iuicibile. **L**apide sc̄m.
Lapidem de quo dicit her
mes. **L**apis n̄r b̄ndic̄us de
aiata re ē. **L**o uē de aiata re
ē q̄ ip̄e iunificat ⁊ illuīat
oīa corpa metalloꝝ. **A**t t̄is
libat n̄sa in solem ⁊ lunā
quō multo melius ē oī n̄au
m̄ oī exanīacōe ⁊ malleacōe

de procreacōe metallorum.

Alchymia ē ars ab alchimo
inuenta. **¶** Hec dicitur ab al
chymia grece quod ē massa
latine. **¶** Hanc n. artē redu
cūt metalla q̄ iniūis s̄ cor
rupta & impfōa de corrupcōe
ad sanitatez de impfōne ad
pfōne. **¶** Et notandū quod
metalla differūt int̄ se acci
dentali forma tm̄ & nō eēn
ciali. **¶** Inuacō ḡ accidentiū
in metallis possibilē ē. **¶** Vñ pos
sibile ē p̄ artem artificis

nouū corpus q̄stitui. q̄ oīa
metalla ḡuant̄ in t̄ra ex sul
phure ⁊ argento ymo ex assi
duaōe ⁊ decoctōe n̄e sibi sub
sūētis. **¶** Et sciendū qd̄ n̄a sp̄
ī p̄ncipio sui originis. Inten
dit facē solē ⁊ lunā. s̄z n̄ p̄t
p̄t̄ sulphur corruptū argē
to ymo quiretū ul' etiā p̄t̄
tram fetidā. Sicut. n̄ puer
iūētre m̄ris sue ex corrup
ta matrice q̄thit infirmita
tē cū loci p̄ accūs q̄uis sper
ma fūat mūdū tū puer sit

leprosus & imundus in matris
corrupte sic est in metallis que cor-
rumpuntur vel sulphure corrup-
to vel terra fetida. ¶ Quia hoc est dicitur
omnium metallorum quia dicitur unum
se. quia in sulphure rubrum mu-
dum occurrit aurum. in terra inde
generatur aurum tempore breui vel
longo per assiduationem & deco-
ctionem nec sibi subsistentis. ¶ Quia
vero sulphure mundum & album
occurrit aurum. in terra mundam
inde generatur argentum quod
differt ab auro in hoc quod

Sulphur in auro fuit ruberū
In argētū uō albū **¶** Quā uō
Sulphur ruberū corruptū et
vires occurrūt. ar. iii. in tra Inde
gnat cuprū Et nō dēt ab
auro n̄ in h̄ quod in auro
nō fuit corruptū hic uero
corruptū. **¶** Quā uō sul al
bū et corruptū et vires occur
rūt ar. iii. i tra Inde gnāt
Stagnū. Et q̄ stridet inter
dentes et uelocē h̄t liq̄factō
nē. Iō ē q̄ iii. ar. nō fuit
bū amixtū cū sulphē **¶** Quā

29
uo sul. albu corruptu ⁊ ures
occurrit. ar. in tra imunda
⁊ fetida inde gnat ferrum.

¶ Quia uo sul nigr ⁊ corrup
tu occit ar. in tra inde ge
nat plumbu vn d' ar. quod
plumbu e aux lepsi. **¶** Nam
satis dcm e vn metalla habe
ant origine. Et quo drunt
nt se accidentali for ⁊ non
eenciali. **¶** Estat nuc. uide
de pbacoibz phoy. Et aucto
ritatibz quo pbant ee tam
ut obuiare possim?

illis qui contradicunt ea esse vanum
Voluit de quodam quorundam
Vergo quidam contradicere
Et quod plures maxime illi qui non
intelligunt aliquid de arte nec ag-
noscunt nomen metallorum. Et nos-
cunt quid sit eorum intussecus
vel extussecus. Et divisiones et
funditates metallorum nunc
agnoscetes. Isti tamen obiciunt
verbum artem. Sciunt artifices al-
chimie species metallorum per-
mutare non posse. Hoc non
dixit nisi de illis qui cre-

31
5 28
dūt & uolūt metalla. ad huc
corrupta trāsbare qđ sine du
bio vix sī p̄t. Audiāt qđ ūbū
az qđ seqtur. qđ experimentū
destruit formā sp̄ez ī metall'
Et h̄ ē v̄m qm̄ aliq̄ metallū ē
calamātū & inde fit ~~ca~~ cuius
et calx qui t̄t̄ & lauāt̄ & cerat̄
cū aquis acutis donec fiat
alba & m̄ta. Et sic p̄ calama
ōes & medicinas diuisas a
mittūt. hūiditatē corrūpētē
et adustriā. Et acquirūt hūi
ditatē alienā r̄ificantiē ip̄a

ip̄a corpa. Et calx mūdāta re
ducit̄ ad solidā massā que
massa p̄t̄ recipe tincturā al
bā ul̄ rubē. ¶ **Q**uā aut̄ h̄m̄e
q̄d̄ sp̄e corpa ingredi nō p̄s
sūt n̄ p̄gata. Et nō ingredi
ūt̄ n̄ aq̄ duce. ¶ **N**ō uō dicit̄.
Nō credo q̄d̄ metalla possūt
cūb̄ari nisi reducāt̄ ad pri
mā matiam. i. mūdificēt̄
a sua corrupcōe p̄ ignis ad
ustionē. ¶ **N**ō huc uō nō cre
dentibz 2 q̄d̄ uētibz. Melius
obuare uolo q̄ q̄d̄ scim?

21
38

loqm̄ et quod uidem? uidem?
aut spes. diuisas recipe for̄s
diuisis tempibz. Sicut pz in
arsenico qđ ē rubeū. et p deco
coem et assiduacōez erit ni
grū. p sblumacōem erit albū
semp tale. ¶ Uidem? etiā qđ
attinetū ē nigrū in colore
sz p calcinacōez erit rubeū
sz tale. ¶ Forte aliquis dicet
qđ tales spes de facili possūt
pmutari de colore in colore
sz i metall sit in possibē. ¶
bz rūdeo ex euidenti cā p diu

Las pbacoēs correctōe erroꝝ
eoz penitus destruā videm⁹
n. qđ ex argento quāt luxu
ū trāsmarinū **¶** Cū tū ī natu
ra sua sit pfcīm dī carēs cor
ruptōe yn̄ facili⁹ ē destrūe
accidentale q̄ eēnciale **¶** Vi
dem⁹ etiā cuprū colorē reci
pe citnū cū tamē neutri
sit pfcīm neq; cuprū neq; la
pis calamunaris q̄ ī ambo
aut ignis **¶** Videm⁹ etiā
qđ ex stagno sit litargiū
7 qđ stānū p̄ muna adustio

32
ne utitur in colore auri. qd̄ tñ
possibili⁹ eet q̄nti. in sp̄em
argenti cū n̄a eius sit **¶** Vi
dem⁹ etiā ferrū q̄nti ī argētū
vivū qd̄ videt̄ aliquibz in cre
dibile **¶** No q̄r nō ē possibile
nōne dicit̄ sup̄ qd̄ oīa me
talla ḡnant̄ ex ar. iii. z sul.
vū cū ar. iii. sit origo oīm
metalloz possibile ē cū redi
gant̄ in ar. iii. **¶** No
aq̄ liquida in tempe hyema
li p̄ nimia frigiditate indu
ratur. Et sic glacies. **¶** No ne

glacies a calore sol' dissoluit
2 erit aq̄ ut p̄us. Ita ē de ar.
ui. vbiūq; ē in t̄ra n̄m̄uati
sp̄atū in multa quātitate. Et
si ibi ē sulphur tūc ista duo
coadunāt s̄l. Et sic p̄ decocto
nē t̄p̄atissimā longo tēpe
indurāt 2 erit mineralis de
quo t̄h̄it metallū. **¶** Hic
m̄ ecia q̄ ex plūbo fit ceru
sa n̄m̄. ex n̄m̄o plūbū
¶ Vere iam satis manifeste p̄
batū ē qm̄ sp̄es p̄mittant
de colore in colore usq; ad

etiam ul' q'ntu' so'm. Vnde
 nullo in dubitand' e' q'u me
 talla corrupta possunt redu
 a ad sanitate p' medicinas suas

raus ergo ut

q'u p'and' sic ad arte istam

q'u p'and' sic
 ad arte istam

Tam p'ntu' e' fundamtu' ad ar
 tem istam viceam? q'd super
 edificem? Si n. supedifica
 um? fenu' ul' ligna l' stipu
 las ignis consumet oia. Iuic
 niam? q' lapides q's ignis n.
 destruat neq' corrupat. Tunc
 securi erim? ab o'i p'bacone
Et sciend' q'd ea que dixim?

de yndiviso artus huius. Et in
pncipio et postea de pboibus
eiusdem. Hoc idem docet ut qd
tas naturas metallorum et in
uictores eorum. Et sic scietis
vni habeat originem. Et quom
spes pmutantur facilius delicia
ri incipietis in opacionibus
de 8. pceptis q obliada st dicitur arte

Nunc videndum quomodo agere
dum sit hoc opus. Et quo
tempore. Et in quo loco. Et
primo pncipium est suare. s. p
cepta. Primum est ut artifex

huius operis. Sit tacit^{us} et secret^{us}
et nulli revelet suum secretum
nisi soli quem scit tam fidelem
tamque secretarium quod nulla
ratione ultius manifestet. Sa
pens pro certo quod si plures scierint
nullo in partibus nisi divul
getur. Et cum divulgatum fuerit pro
fallacis reputabitur. Et ita erit
in perditione et opus imperfectum
relinquetur. Secundum preceptum est ut
artifex huius operis habeat locum
et domum spalem et respectum
hominum in quibus sunt due camere

ul' tres in quibz fiunt opaco
nes ad sblumadū z ad calcina
dū z distillandū et soluedū
sicut in posterz docto **P**er
pceptū ē ut obsuet tempus
in quo sit opandū et horas
ad sblumadū. Solucōes z dis
tillacōes nō valent ihyeme.
Sublumacōes uō z calina
cōes oī tempe possit fi. Hec
aut oīa i opacoibz cor luca
de z dare docto **Q**uartū
pceptū ē ut artifex h' artis
sit sedulus z frequēs cura

opacoēs. Et nō sit tediosus
 s; p̄seuet usq; ad finē qđ si
 in cepit. Et nō p̄seuiant res ⁊
 tempus amittet. Et si diebus
 septē opatus fuit ⁊ alyis sep
 tē uacauit. Et ita de āno tar
 dauit nūq̄m p̄ficet. **¶** Quū
 tū ē ut s̄m̄ artis institucōe;
 opet. **¶** P̄mo ī q̄tōib; . **¶** Ido in
 subliacōib;. **¶** Tertio in fixio
 nib;. **¶** Quarto in calcinacōib;. **¶**
 Q̄tū in solucōib;. **¶** Sexto ī dis
 tullacōib;. **¶** Septio ī coaglacōib;
 Et sic p̄ ordinē. **¶** Si autē uult

turgē p̄t s̄blimacōez ⁊ solue
et coagulare p̄ter distillaci
onē p̄det puluēs suos q̄ p
rectionē fecit nō remaneb
er eis quicūq̄. Sed euolabūt
atillie. ul' si cū fixis pului
bz qui nō sūt soluti neq̄
distillati turgē uoluit nō
ingrediūt neq̄ p̄miscēt
corpibz. **S**extū p̄ceptū est
ut oīa uasa in quibz debēt
fi ul' poni medicine ul' aq̄
Voleasine sup ignē siue nō
debent esse uitrea ul' iuitre

rys qui ad mun⁹ debet ee duo
 l. e. **Q**uod fiant p oia cu roca
 2 meatu et foranibz sicut fur
 nus phisic **E**xcepto qd no
 debet esse q⁹ tatis. Et isti debet
 simul stare ut un⁹ possit oibz
 ministrare **de furnell' distillato**

Furnelli distillatorij sic ry^s
 faciendi st **F**iant de eade
 argilla sicut sup dixi de furnel
 lo phisico in huc modu **F**iat
 mur⁹ rotund⁹ sup tram ad spis
 situdine .e. digitor⁹ i altitu
 dine uo tru⁹ palmar⁹ ul' mu⁹

Et hecat fornax p̄ circuitu forā
men ī amplitudie trūi diguo
rū. Furnus uō sit amplior su
p̄ qm̄ s̄itus ī hūc modum
ut eius figura demōstrat

Que istis furnis fiant t̄m̄
duo qui sufficiūt ad distillā
dū. De uasis

Vasa uō sunt furnell' ap
ta alia ad distillandū
Alia ad calcinādū. Alia ad
coagulandū quoz forma po
sita ē sup̄ **de furno vitrariorū**

De furno uitrariorū uō

ē p̄mittendū qui sepi⁹ multū
 ē n̄c̄ri⁹ ad iuitreandū uasa.
 Possūt etiā calcinacōes ī ip̄o
 si⁹ medicine q̄ite ī ip̄o desic
 cari. **F**iat ḡ in amplo loco
 int̄. & pietes ī modū hunc
Ponant lapides ī medio pie
 tū & q̄struat̄ mur⁹ ex ip̄is cū
 argilla ut p̄us dixi ē cū ar
 gilla q̄i b̄n̄ tēp̄ata. **M**ur⁹ sit
 rotūd⁹ undiq⁹ h̄ns 4. pedes ī
 longitudie & latitudie sup
 tram p̄ medū sit locus ua
 cuus & directus ubi lingua

imponat. Mur sit i altitudine
duoy nedu l' nauo nu? z dan
dat cu lapide z bona argilla z
i medio remittat foramen
ubi flama de subo intrabit
sup uiformace in amplitudie
dumay pedis. **Q**uo fito fiat
mur' itin de sup in altitudine
que ubie p'curtu z fiat pua
foramua e. l. r. supi. Et sic
dauidat. Fiat etia i medio fur
ni in late foramen magnum
ubi uasa sponat ad deuitrea
du. Et sic obstruat furn' ubi

38
ptem de calce uua & misce su
Et pone panu spissu supra
Et de sup pone cinere mixtu
calce quatu panis cape pt &
funde desup aqua fuetu et co
la ut lxxiiii donec totam a
maritudine exhas. Et tunc
deice istu stratu & fac alium
Et huc fac sicut por. Ha
bita uo co aqua multu relide
i eodem uase usqz mane. Tunc
decoq eam i caldario donec
aq euanescat & no det fumu
tunc pmutte infrigidari & e

lapis dur⁹ qui vocat^r lapis al
kali. i. fer^r amaritudis. Tūc
accipe hūc sale^m & pone iⁿ ollā
usq^{ue} ad mediū & pone non
clausam iⁿ fornacē & da p^rimo
lentū ignē quousq^{ue} bulliē
do nō insanuat. Postea da
meliorē donec totū rubescat
& hāfac sicut cera. Tūc defūde
cū forfice frēa iⁿ aliam ollam
iⁿ cōtinētū. qd̄ si aliqd̄ cardaue
ris nō potis effundē q^{ue} cito
idurabit & sic hēbis salē alkali
albū quē pone iⁿ uasē uitro

in loco calido & siccato qd si i loco
hūido potius soluet in aqua.

cipe de

alūie qntū vis & pone i
ollam usq ad mediū l' mū?
& sic claude et pone i furnū et
da ignē pmo lentū. Postea
forte usq quod olla rubescat
& sic pmutte stare p die i tali
igne. postea exhe cū i frigida
tū fuit & iueies alūie albi?
nue quod reserua qd ex ipō
fit aq̄ a' omne elixir album
tramētum

de alumine

ad

de alumine

ē tra nigra odorē h̄ns sulphu
reū Cū cremat in igne mu
tat̄ eius color niḡ ī rubeū p
calcinacōem quē nūq̄ amitt
tet de cet̄o quod sic fit. R.
ānēt̄i triti quātū vis et
pone in ollam usq̄ ad me
diū l' ad sūmū ⁊ claude cū
cooptorio ⁊ argilla rimas
Et desiccātū pone in furnū
calcinacōis Et da ignē p̄ lē
tū p̄ 3. horas. Deinde fori
orem t̄b; horis donec tota
olla rubescat ⁊ ī tali calore

pmitte stare p̄ diem : noctē
 Caue tñ ne liq̄fiat. postea
 pmitte in frigidam Et̄the
 & hēbis aīrmetū rubeū qđ
 uocat̄ flos aīrmeti. & elua
 ḡ : quādo solutū ē in aī
 tūc rubificat̄ t̄p̄c & corpora
 cū eo colore rubeo que nū
 qm̄ amittēt

artarū ē que multum
 Valz ad artē istā q̄ sic
 p̄p̄at̄. & tartarū grossuz
 rubri uini l' albi Et imple
 ex eo ollā & claude Et postea

pone infurno : da igne p
lentū. postea forte hoc fac
tribz diebz diebz & noctibz
Ita quod olla aliq̄ tulum
rutescat. Postea erthe & re
lia. Et docebo oleū face ex
eo cū quo solue potes otus
calces corpm & spiritū in
aī & ipa ē ymū de retinacu
lis

vide eris

vide eris sup oīa ad
artē nrām est necessa
riū quod sic fit. Iamūa eris
suspendat sup uapores ace

41 6
ti fortis in olla forti. Et clauda^r
ualde bñ ne aliquo m̄ respi
ret & ponat in loco calido tūc
acetū uaporet. Et pmittatur
stare tibus ebdomadis l̄. & pos
tea ap̄i si uenies uiride eris
adherē lac̄e quod abraat &
sua. Et itm̄ suspende lamina
sup acetū ut p̄us donec to
tū quitat in uiride eris pos
tea ad ignē positū calena p
onua faciendo de ip̄o sicut
de ac̄imēto docui. Et erit co
lor rubeus qui nūq̄ destrue^r

Qui quā solutus ē in aq̄. cū
ip̄o sp̄e & corpora rubificancur
colore p̄petuo. Et ip̄m est
unū de recondaculis spiritū
ū. Et in hac aqua s̄t secre
ta multa.

enobriū ē res nobil
que spectat ad artē
istā & uocat̄ utifer. fit q̄
ex argento uiuo & sulphū
sic. R̄. ℞. duas ptes et
sulphur̄ t̄riā & cornū ad mo
dū sil̄ sicut s̄as cū aq̄. Et po
ne ī uas uitreū angustū

hinc collū et ubiq; extē cū
argilla illinas cū spissitu
diuē viii^o digiti. Et desicca
tū pone sup tripodē ⁊ obstrue
os uasis ⁊ da ignē lentum
fē p mediā diem. Postea
uigora ignē meli^o ⁊ sic assa
p integrā diē donec uideas
sup^o fumū rubeū exire. Tūc
pmitte infrigidare ⁊ exhe
ct frāge uas ⁊ cynobriū to
nū iueies. Exercitare ergo
⁊ uidebis uitate
erusa sic fit. & lamias

plūbi ⁊ suspende eas sup na
pores aceti fortis in olla for
ti ⁊ claude uas et pone i lo
co calido et p omnia fac de
q̄o sicut de uiride eris ⁊ in
uicies cerulā lantis adhe
re q̄m collige ⁊ resua donec
hēas i multa q̄titate. Et
unde fac mimum

Iuuū de cerula sic fit.

℞. cerulā ⁊ tē bñ sē la
pidem cū aq̄ et fac unde q̄i
pastilla ⁊ pone in uas fic
tile formatū i modū baci

in nō hñtis rotūditatē s; lō
gitudine. s; p̄us pone ollā
maguā sup lapidem v̄ sup
duos pietes ex argilla iā
titudine vni⁹ spāne. Et sup
illos pone ollā ita qđ os
olle sup unū pietē iacet Et
fūdus sup aliū Et tūc po
ne uasculū cū cerusa i me
dio olle : coopi as illud cū
alio vase sibi apto : da p̄
lentū ignē postea forciorē
p̄ dimidiā diē. Tūc p̄mūte
infrigidari : iueies cerusā

aliquātin rubeā Itē factū
aut plus teūdo cū aq̄ & assā
do p̄ dimidiā diē. Tūc ex
trāhe & iueies minūū bonū

quū de

anē plūbi sic fit. Et ol
lam & pone sup̄ duos pie
tes sicut docū Et impone
plūbū & da ignē fortē. Cū
liq̄ factū fuit heas cōdear f̄
reū longū cū quo moue
as cōtinue qđ cito ianēt
Et h̄ fac tam diu donec to
tū ianere redigat̄ quē in

frigidatū p pānū lincū uel
 strictū cribrū trahite q̄q̄ re
 manit utin p̄te tollā mouē
 do ut p̄us donec totū redigā
 in puluere subtilerū q̄ iterū
 cribratū sup lapideū optie
 te cū aq̄ Et de ip̄o p̄ oīa fac ut
 docui de cerusa cetero assādo
 donec heās minutū

de lazura

ū lazurū nō sic nōm
 in arte nra tū de ip̄o po
 nā doctrinā. Et q̄ duas p̄tes
 m̄cury & t̄tā p̄te sulphuris
 & q̄tā p̄te sal̄ ar̄. h̄ contere

Sic sicut corium de cinobrio &
in vase vitreo positum assa per
oia ut cinobrium et cum fumum
indes exire blauium tunc satis
est et sic cum infrigidatum fuerit
frange uas & incies lazurum
nobile. Tunc quod super lapide
in puluere sine aqua & habes
ex eo expensas.

Et autem sublimatio rei sicut
per ignem eleuatio cum ad
hencia sui vasis. Sublimatio
vero diuificat diuinitate spiri
tuum sublimandorum quodam fit

cū ignitōe ut in arsisite nig
 nesie kathynte Quedā uō
 cū igne mediocri ut in aury
 & arsenici Quedā uō cū igne
 remisso ut sulphūis. In tēto
 uō siliacōis in aury ē ut fiat
 de puracō trestitatis illi et
 remocio aqutatis Est autē
 in genūi se pacio tē supflue
 sepi^o qnuxte cū rebz cū quibz
 affinitatē nō hēt Et sū Aluma
 cōem ipi^o reuāre sepi^o Et
 hoz gen^o ē calx cortici quoz
 Et marmoris albi Et utru

minutissime tritu et oīne ge
nus sal' p'patū ab istis mūdāt
Ab alijs uō nisi sunt īp'fione
corpa s; corrūpūt p'ca quia
sulphēurātē h'nt oīa talia q̄
cū ipō īsblumacōe ascēdētia
ipm corrūpūt et ppter hoc
si sblumas astanto ī plūto
post sblumacōem ipm īter
tū aspiciēs qdā ingredie.
¶ Melior ē sblumacō p
ea. Cū quibz nō q̄t. aseli?
aut cēt cū eis cū quibz q̄t.
si sulphēurātē nō hēret. aso

dus aut remocōis aq̄tatis
 ē ut q̄m q̄misoet cū calcibus
 cū quibz soluari debet cāc
 q̄misoet cū illis donec de
 eo nichil appeat. Et sup ignē
 aq̄tas imouet. Quā recede
 te 2 secū aq̄tas inauri rece
 dit sicut ī sequētibz soluna
 cōibz in spūū meli^o coceto

Et aut
 calcinacō cuilibz rei per
 ignē puluizacō ex puacione
 hūiditatis ptes q̄ solidant
 Calcināt autē corpa a sua

pfione diminuta. Calcinaat
etia spc. Diuisa calcinaat cor
pa ut sulphetas illa defedat
& corrupes delect Coburita n.
ois sulphetas ex qcuq; re
adustua q sine calcinaaone
delet nō poss. Spal uo mol
luū. s. corpm ep eam ea idu
rare. Inuenim? n. p illd i ge
nuū manifeste ea indurari
S; manifesti. Jupit & cicuis
indurat. Causa uo cala
nacois spūū ē ut meli? fi
gant & cic? soluat in aqm

infra quinq[ue] horas in lamina
albâ & rubrâ

De calcinac[i]o[n]ib[us] m

n
tunc uident[ur] e[ss]e de calcina
c[i]o[n]ib[us] corp[or]u[m] metallo[rum]
& p[ri]mo de calcinac[i]o[n]ib[us] solis
& lune. Et q[ui] lunatam cui[us]
eor[um] uolueris & p[ro]p[ri]a i[n] aceto for
ti p[er] noue[m] dies exhe & siccata
te in puluere[m]. postea effu
de aqua[m] armoniacâ tenui &
relinca[m] quinq[ue]s Et tunc p[ro]c
sup[er] lapide[m] ut docui ad sol
uent[ur] & distilla & reserua Et
de hac aq[ua] pone ad aquas

puluerū / Hoc tū nō q̄ aq̄
sol' deles ponē ad rubeā aq̄
uō lune ad albā

Calcinaōe Penis

in 8

o calcinaō uenūs
& martis tal' ē. Et laias
et calefac eas postea linū eas
cū aq̄ salis q̄ sal corrodit
omne hūiditate corrūpētē
q̄ ē in corpibz Et pone uas
fictile formatū in hūc mo
dū Et imple uas lais. Et
pone vas ī furnū calcina
ōis sup tripedē & supōe car
bones & fac ignē fortē Ita

mutat se de opacoibz qui n
 heit expensas plenas ad nu
 n^o duobz annis. Et ut omnia
 possit opare que ad arte sunt
 nec et utilia. Et si in m^o n^o s^o
 te et opatus suis et iexpelis
 defecis tunc res et rep^o amissu.
 Quia cu labor idapno et e

Quam satis dcm e de pceptis q
 obliada sunt in arte alchy.

Quom fiant furnelli

Nunc vidend e qm fiat fur
 nelli Et ubi Et qd nccy
 Ad quod sciend e q furnelli

debetent si ad q̄titate opus. Si
n. res t̄ sufficētes ⁊ op̄ mag
nū uoluis inchoare tūc cō
struēdi s̄t eo maiores. Si ac
exiguū t̄ fuit furnellos s̄m
q̄titate puluer ⁊ medicina
rū cōstās. **T**amē uolo ponē
doctrinā furnelloz ⁊ q̄titate
s̄m quod expedit tā diuiti
bz qm̄ paupibz. **P**rimo
q̄ de furnello physico est dō
qui sic fit. Statuāt furnus
p̄tē pietē ubi uētus accēde
possit. furn⁹ uō distet apic

49
2

ta ad longitudine brachij.
In hūc modū. **F**iat fouea i
tra ad pfūditate ulne. In ā
pluridie duarū spanarū uel
paulo plus q̄ cōūluat argil
la magisterij sup̄ q̄ ostitua²
mur⁹ p̄ cōūtu de tali argilla
S. de argilla simplici ⁊ appo
ne ad q̄tuor ptes quātā pte
argille figuror. **E**t ceterē op
tune **E**t adde parē de harena
⁊ uin tē. **¶** Quo fco fac mu
rū sicut dixi sup̄ foueam i
altitudine duorū pedū l'parē

mun^o Et ad spissitudine spa
ne un^o 2 p^o uide sicari. Et
tuc heas rotam frām de argil
la figulor: ualde bona que
igne fortem posset sustine
Que undiq; sit pforata ad
mun^o. 10. v^o 20. h^ois forami
na l^o pla l^o q^o t^o tate rote
ad modū digiti mūni su
p^o arta. Infius uō ampla
ut lapilluli 2 carbones re
manētes iforantibz eo libi
us possunt descendē. Infius
uō intra fiat meac^o p^o terrā

30 2
dies & pmanēs. Pone g̃ de ip̃o
p̃te vnam sup centū cuiūbz
metalli p̃gati calcinati & erit
bonū ōi tempe. Consulo autē
netingas cū illo aliqd̃ me
tallū nō p̃gati. q̃ euanesct̃
post duas l̃ tres exanūacōes
& tinctā fugēt

De t̃bz lapidū

Tem tres sūt p̃ncipales in
arte ista. s̃ res aliene f̃ss̃ip
tūe p̃uce ab aristotile ī lib̃o
de lapidibz. Et iste tres uēdi
cāt sibi ṽm & p̃ncipatū hui⁹
opis & ex ip̃is fit tinctā que

uocat yccur qd tñsmutat oia
metalla ecia nō p̄gata in so
lē & lunā qd meli⁹ ē oī nāli
sz ego nolo ponē doctrinā n̄
de vno. s. de scorpione

scorpione

S Hinc ḡ ex lapide ubiqz
repto qui uocat̄ rebis
& nascit̄ in duobz montibz
ex quo uolātes inuamētū
sumūt Et nō recipias n̄ recē
tē cū suo sanguine Et si h̄ lapi⁹
nō ēēt aereus nō quūgētur
ā curia nec quūscēt. sz q̄ si
miles ā quūscēt Et ignis n̄

51 2
: statim recipet suam iuniora^{te}
et labor tuus erit iustus Tunc
Et de sale ipato ut docui et bñ
puro : sicato pte unã Et ap
pone pte dimidiũ mercurij sũ
liati Et cũ manu misce sũ et
pone i idem vas ad sblimadũ
Et plana supũ et claude et sub
lia p oia sicut p̄us mane at
exhe et qd sbliatũ e collige.
Et pba si in fecibz aliqd re
mansit h̄ m. Accipe de fece i.
de sale parũp et pone sup car
tones ardetes Si fundigat

tūc s̄a die n̄m̄. i. m̄a sic p̄us
p̄ diem. i. postea collige ual
de diligenti oīa ista s̄blumata
Et t̄ cū nouo sale pone ad s̄b
lumādū Et sicut p̄ma : s̄a u
ce fecisti fac t̄rio : i. uēies inde
m̄curiū sup̄ nuuē dealbatū
Tūc p̄ba si ad huc i fecibus
aliquid remansit Et si aliq̄
remansit s̄blia donec totum
hēas Tūc accipe it̄m no
uū Salem : s̄blia sicut p̄us
q̄t̄ ul̄ quinquies l̄plies Et re
s̄ua usq̄ ad fixationē.

lia cor p̄lyḡis

Quia omne genus calcinati
 fixi^o ē & facilius solucōis qm̄
 nō calcinati. Corpa ḡ mollia
 p ignē de facili possūt calci
 nari. Corpa uō dura p ignē
 uehēnter sicut in fine doce
 to.

Et autē coagulacō liquo
 rose rei ad solidā massā
 p hūiditatis puaōez reduc
 tō. Causa uō iueōis ei^o
 ē uicury induracō & medici
 nar solutarū ab aq̄itate illi^o
 admixta absolucō. Coa

gulat autē q̄. ex frequētia illius
peripitacōe cū uolencia ad
ignis aspitatē. Aspitas enī
ignis aq̄uatē illi r̄mouet
Et h̄ sic iuale longo & arto
st autē

fixio rei figientis ad
igne queiens aptacō. Cā
uō iuecōis eius ē ut om̄is
tundā oīsq; altacō p̄paret
i alto & nō mutet. figunt
n. corpa a sua p̄fectōe dimi
nuta p̄ suā calinacōez qm̄
soluūt a sulphēitate uola

53
tua & corrumpente. Signunt
aut sulphur & arsenicum duo
by modis vno modo p reita
cionem sublimacionis sup illa i
uase aludel quoscq stent. Si
gunt etiam sic alio m. s. cum
aquis metallor & cu oleo
tartari sicut docebo

Et autem solutio cuiuslibet
rei calcinate i aq. resolu
tione. Causa inuentionis eius
e ut suu intuler fiat exteri
secus & ea et ut gens sit ad
distilland. Sic u. purificat

ois eius corrupto. Sit aut
soluio aut cali^{te} et hūdi^{te}
aut frigid^{te} et hūdi^{te}. Sic
i sequētibz docebo.

Et aut distillatio
uaporū aquosoz i suo
uase eleuatio. Diuisio aut
aut q̄ q̄dā ē sine igne. Que
dā uō cū igne. Que cum
igne ē duoz generū iuenit.
q̄dā n. p eleuatiōem ē ut ea
q̄ fit p alembic. Quedā uō
p descensū ut ea q̄ p cūmā
Causa uō ḡral' auuulit

Alurpignem

Lapis calaminaris. Lapis co
opret. Tuchia Cynobriū. Mi
nū. Cerusa. Oua gallinarū

*Alurpignem
revisio*

Teste ouoz. Acetū uini. Urina
hōim. Urina puoz. Cathartica

*Alurpignem
opimū*

ofarchalica. ofaguelia & alie

res multe de qbz i h libro non
hēm nōre. Ista uo nō tīgūt

q̄ sūt adiunācia spē ut oia
pparent & oia soluat̄. & cum

aquis nōz terant̄ calces me
talloy ut acquirāt hūiditate

rūficantē ipa corpa. Ij autē
oia quō pparent̄ & ubi iueniāt̄

: calcinat et soluat : distilla
p ordine onda

Et aut incuri

aq viscosa i visceribz
tre sbe subtilis tre albe p ca
lore sepe rarissimu inuira
tali unione eq̄lit. Ido sup
supficie plana de facili p
aqualitate no adhet licet
viscosam heat sbam ppt
sua siccitate etiā illam ob
tempat : illam adhere n
primit. Est etiā matia
metalloz cu sulphē. s. la

155
pis rubens de o^u exhit^u unū
argētū Et iuenit^u ī montibz
maxime ī doatis uetibus ī
multa quātitate. Natura
eius ē frigida & hūida Et ē
fons oīm metalloz & ab ipō
pcreant^u oīa ut sup^u dōm est.
Creat^u uō cū oīmbz metal
lis & misceat^u frō Et sine ipō
nullū metallū deaurari p^t

ulphur

uō pinguedo t^re ē īmi
nā t^re p^repata decoctōnem
ispissata quousq^{ue} induret^u

2 Spissa fiat & cū indurata fu-
erit uocat^r sulphur. Sulph^r
uō fortissimā opacōem habz
et ē vniformis sbe imp^rtibz
suis Et uō nō aufitur ab ipō
oleū eius p distillacōez sicut
ab alijs rebz hūitibz oleum.
S; p aquas acutas sulphur
ī ipis decoquēdo inuenit^r in
terra aliquādo ī montibus
Aliquādo in paludibz Et est
multiplex. s. albū & uleū vi-
ridē Cūcū & nigrū. Est etiā
quōdā uiuū quōdā mortuū.

nō appareat Tūc fac ex ea
 pastilla ⁊ pone i uas fcm ad
 modū scutelle ⁊ pone ad sic
 candū in fornacē mediocrit
 calefctā ne p nūmū calozē
 incuri⁹ euanescat. De in
 curio sit lb̄. de calce lb̄. Salis
 ar̄ se sp̄ tm̄ sūne de calce q̄
 tū de mercurio et debz q̄te
 ri donec u^l appeat Cū autē
 b̄n̄ desiccātū fuit sc̄m̄ conite
 sicut p̄ cū acetū donec non
 appeat ⁊ pone ad siccandū
 h̄ autē ē signū p̄fecte q̄ctōis

cū ipius parū ē salina ma
defcū sup argenteū denari
ū illinūtū nō adhesit cū
ri? si autē adhesit nō ē sa
tis tritū Cū autē satis fuit
contē minutissime sū aliq
madesione ⁊ pitū i oblia
torio cooptoriū sup pone
h tū nō ē p̄mittendū cū i
ponis medicinā quū supfi
ciē eius eques bñ cū pen
na planādo Et sic clausū
uas cū argilla in quictōe
ualoz optie illinias ne res

57
puret: pōitū sup furnū obliā
cōis da ignē p dimidiū diē
lentū donec hūiditas tota
euaporet p foramē quod ē
supi? in aludel quod sic pro
bābis. Lamina autelli pōe
sup foramē ad horā: respici
as si sit madefā tūc nō est
satis Tunc itē fac ignem
maiorē quōq; nō appeat ma
dida. Tūc claude foramē cū
argilla Et da ignē fortiorē
& i ultia hora diei fortissimū
Et cū nox fuit cessa & pnuide

infrigidari. Mane appi & quod
de eo uiuū fuit appetit in su
piori pte aludel. Alta uo ps
biacebit sup feces sicut nix
puluizale. ita pietes in fioris
vasis aliqui in superiori uase
Illud collige & reserua uiuū
sicut p^o qte cū fecibz & oblia
fo & tūc inuies ipm totum
albū & puluizabile Et ita
qte toties et oblia donec hēas
ipm totū mortuū & puluū
& abile Tunc osulo q^o ulci^o
m apponas ei aliquē liquē

Et nō ē nōce decoqui tē g̃ r̃m̃
 b̃ñ & m̃bile cū aceto bis ul' ter
 l̃q̃ter & cociens desiccat t̃m̃ de
 uo tē b̃ñ p̃ se et appone sibi t̃m̃
 de fuligine s̃ri Et s̃blia sepiēs
 l̃plies p̃ oīa ut de m̃curio do
 cui & erit alba

De Bliscae Gal.

aluo armoniacū sic s̃i
 lunat tē r̃m̃ cū ^{tant} aceto sa
 lis q̃is b̃ñ p̃ati sine oī liquo
 re & pone ad s̃blimādū cū le
 to igne p̃ duas ignes horas
 multas cū forti p̃ diem mane
 exher & quod s̃bliatū ē resua

et per omnia ut de incurio docui cum
eisdem fecibus salina bis uel
ter et resua

officium ignis

abita doctrina de salina
sive spirituum sicut uidere
ad hunc de salina ignis. Dico quod
quod ignis debet esse de carbonibus
dupliciter de causa prima est quod
minor est labor salinae carbonum
quam ligna furno. Scia
quod ignis de lignis dat fu-
mum multum et propter fumum non
possunt solidari quam uasa scinde-
rent propter calorem ignis quod se

69 61
es : feces q̄ remanēt ī distilla
cūe resūa tūc recipe ācuriū
2 decoq̄ cū aceto et cū sale in
patella et ita p̄gabit a sua
ingredite finis decoctōnis
eius ē in q̄rta hora Tūc hēas
ollam puā de uireatā Et ro
tūdā angustā h̄is collū in
q̄m dimidiā librā isti r̄icu
ry pone et tres yncias aque
q̄m fecisti affunde Tūc hēas
furnellū rotūdū sup̄ r̄exo lo
na argilla sc̄m s̄itus h̄is fo
ramē ubi uas ignis uip̄

manē Jctū calefacias donec cā
desat Tunc excipias ignem
totū Et ponas ī mediū forma
cis ollā Et claude optie ⁊ ita
dumide usq; mane Tūc ex
cipe ⁊ apu ollā ⁊ iucies incu
rū aliq; tūū durū Jctū appo
ne tres vncias aque ⁊ claude
⁊ impone furnū calefactū h
tuo fac sicut pmo ⁊ erit in
curi fixus ⁊ durū sū sūliacōe
pone g; de ipō unā pte sup
mille ptes fci ⁊ erit durū et
albū Tunc accipe de h; marce

60 61
fuisse etiã in alio loco dicta.
solu' dicitur tibi alius adu'
i. sicut in solucõibz spm & cor
pm & i ingressõibz et redue
cõibz corpm calciatorũ utute
ipũ qre in seita dicta i caplo
sal aro artific' & c. istud solve
p modũ sicut docet i caplo
solucõis qd incipit pone
quẽcũq; & c. de illa aq recipe
& imbibe calcũ calciatũ sepias
imbibẽdo tenido et assando pos
tea pone sup lapidem tritũ
puliẽm & dissoluet in aqua

clarissimam illū modū iucies
in semina dicitur in caplo solu
cois corpim & spūū plenius
tā ad album qm ad rubeū
qd' incipit soluit & ē q' non
erit solutū itū tē melius
& appone modicū de aq' salis
ar' & ita soluet totū cū autē
totū hēs solutū ponas ad
distillandū sicut docet in caplo
pūus distillacois qd' incipit
Est autē dist' & hoc fit in cali
da aq' & distillab' totū Ca
ueas ne in cinēs ponas ad

61
62
uis dicitur cum oleo tartari. Et
post septimanam congelacione de-
poni super lapidem in armaro
reum in cellarum ualde humidum
Ita ut induratur sicut lapis ut
quodque resoluatur statim descendat
in uas uitreum de obitus positum
oluatur alio

Alia solutio.

in. s. p. aquam sal. ar. que
sic fit. Bone ipsum l. quodcumque sa-
le ipatum super lapidem in foueam
resoluciois ut in cellarum fir-
gidum et statim resoluatur in aqua
cum hac aqua puluis obliuatus

Soluendo te. Hoc nō qđ h̄ post
qm̄ siliatus ē bñ nūq̄ deles
tūscē cū aliquo liquore n̄
cū aq̄ sal̄ q̄is harmoniaci
oleo tartari Terē q̄ pulue
rē cū hac h̄ species 2 tūcēs
delicta postea rone sup̄ lapi
dum tritū puluerem ioluēt
Que dubitū rami q̄ resina
ad hūmilitādū

Lucas et rym

etia vō calcinata eadē
modo solūnt̄ de s̄p̄. f.
flos eris 2 flos ar̄. f. flos
alius. flos pulu. f. flos

62
ata. Si. n. iuase cupreo pona
tur ponat aque acute. Erut
aq̄ uiridis coloris. Si autē
iuase fies ul' plūteo derugū
t et inficiūt. Si infictū pe
netrabūt ⁊ destruet omīno.

Queptimū pceptū ē qđ carū
deles ante oīa qđ apđ prin
cipes ul' potētes nō utinuc
tas te de aliquibz opacōibz
ppter duo mala. Si. n. intro
mis te de aliquibz opacōibz
tūc de tempe ad temp' res
rent ad te. Et dicent ē m...

quom̄ succedit ē. Qū uidebi⁹
aliqd̄ boni. Et nō ualentes
exsp̄care finē opis. Dicunt
nichil truffa ē. Et sic hēbis
tediū maximū. Et si ad fi
nē ~~maximū~~ bonū nō per
dideris. Indignaberis ex h̄
p̄petuū acquires. Si autē
ad finē bonū puenis cogi
tabit te p̄petuo h̄re. Nec p
mitteet te abire. Et ita te il
ligatus es uerbis oris tuis
& sermonibus etiā p̄uis.
Petamū ē ne aliquis intra

distillacōis ē purificacō liq̄ris
 a fecē sua. uidem? n. rē distil
 latā puriorē effici. Cā uō
 sp̄alis aque pure fuit ibibi
 cō sp̄uū & medicinarū mūda
 rū. ut si quā egem? in bibicōe
 aq̄m purā hēam? que fecem
 post illius resolucōem non
 hēat l' dimitat q̄ medicine
 nre & sp̄c mūdati infici possēt
 Cā uō iuēcōis distillacōis
 p̄ descensū canne fuit olei p̄
 inā sua extractō. Et in p̄ del
 censū oleū in nā sua q̄busti

ubi h're nō potat ut p' in pe
trolea. • Distillacōis autē
que p' filtrū p'finit iuēcōis
causa ē solius aque seintā
sicut postea docebo

Et autē ceracō rei non
fluxit & sicce mollifica
cō ad liq̄fionē. Ex h' p' qd
cā iuēcōis eius ē ut qd in
gressione nō hēat expua
cōe liq̄fionis i corpus ad
altacōem mollificet ut flu
at & ingressione hēat. Pu
tauerūt quidā ceracōez ex o

64
65
leis liquidis & aquis si delecte
S; erroneū ē ī ual. n. h̄ h̄a
ditas rata iuenit melius
qm̄ ī sulph̄e & arsenico / olo
dus autē ceracois p̄ illos ē
ut toties p̄ rem cerandam
multiplicet̄ eorū s̄blunacō quo
usq; illud h̄uiditates ueniē
tes fusione bonā p̄stet hoc
aut nō fiet ante illoz p̄fectō
amūdacōem ab oī corūp̄
te. S; melīm̄ uidet̄ ut
eorū olea p̄figant̄ p̄ oleum
tartari Et cū illis oleis fiat

omnis ceraco opetes Et h de
hys sufficiat

placo in cury

cipe de incurio libra
vna ⁊ conte sup lapi
de sic. ⁊ calcem corticum
onoy siue calcem inarmor
albi. Siue viride eris ⁊ pone
ex eo lapide ⁊ sup fude acetu
forte Et conte in pasta post
apone de incurio paru et
conte donec n^l appareat. Et
ita paru apone ⁊ conte sic
p^o Et apone paru de sale ar
Et te omnia sil donec auri

si

et pietate ante q̄ rota supponat̄
Quod ille sit artus circa foveam
 Et nō pietate amplius q̄ ad
 unā spanā ut uetus possit
 intrare **Q**ui meatus debet lūm
 cū argilla **Q**uo fito seponat̄
 rota **I**ta qd̄ amplitudo fora
 minū sit sube **E**t tūc itū cō
 stituat̄ mur̄ sup̄ mur̄ **E**t ro
 tam ad spissitudinē spanne
Quod nō sit in altitudine sup̄
 rotā unū brachy **F**urn̄ uō
 hēat foraminē in medio super
 rotā ubi carbonēs iponant̄

Supra quod habeat foramen ubi
calcinatoria imponantur quod
foramen cooperat postea cum
cooperatoris sibi apta. Furnus
quod habeat supra per circuitum. p. ul
6. i. amplitudine trium digitorum
Et hoc est forma furni. **Postea**
Sciendum est quod supra tota debet
poni tripud de argilla figu-
lorum factum supra quod ponantur uasa
calcinatoria ut de subter po-
nantur carbones. **De furnellis**

Nunc videndum de furnellis
est de furnellis aluminato

65
distillandū q̄ in duraret̄ pro
maiori pte & it̄m oporteret te
solue sicut an̄ cū autē totum
fuit distillatū tūc pone ī cu
cubicā talem̄ & coagula sicut
docet in caplo coagulacōis
quā incipit Coagulacō oīm
aq̄ & c. et erit s̄ba dura & al
ba et p̄spicua ī modū cristal
li liquecēs sup ignē sicut
cera ingredies & p̄manens
pone ergo de ista vna ptem
sup octo ptes stagni calcia
ti & reduc cū uehēnti igne

sicut docet in Caplo reductois
corpni calciator qd incipit re
ducto calc corpni & c. et istud
stagnu pmutit se ignire dui
ante fusione & nullu defm
ht & exit albu ab igne & sta
bit in cuico cu argento & e
deficu cu do pt uti. Modus
calcinacois Jouis iucies i ca
plo ubi docet face mnuu de
cerusa & cuibz plubi ibi hes
modu vni & pftm atq bre
ue & bonu qd caplin incipit
mnuu de curie plubi sic fit

67
pone ollam sup pietes & c.

nota qd talis Jouis taliter
pparatus p̄t leuillie citnari
citnace de bona atq̄ p̄f̄a. &
miniu & solve in aq̄m per
ofney modū sicut docet solue
cū aq̄ sal̄ aro ī caplo solucōis
corpi qd̄ incipit solucōes
corpi fiūt sicut et sp̄itū
C flos eris. flos vitrioli. flos
alius. flos miny & c. Cū h̄c
aq̄ in bibe sulphur. sol̄. atq̄
sicut docet sol̄are ī caplo

Solūacōis ipsius cū lento igne
et c̄ et sepius in bilendo tenēdo
et assando cū aq̄ salis ar̄o usq̄
dū erit solutū in loco frigido
et hūido et erit aq̄ rubicūdis
luna et clara modū solucōis
inuenies in caplo solucōis istā
aqm̄ p̄mo distilla p̄ linguā
pāni lani linei p̄t̄ v̄mes q̄
uolant in cellaris q̄ bibūt
de aq̄ salis et cadūt intus et
moruūt et p̄t̄ in iudiciā que
forte cadit intus p̄t̄a dis
tilla p̄ filtrū et tūc distilla

vincat omnem qz te sibi si puer
 bit. qz sibile digni est grollo. et
Est et modus unius spillo
 triplicatōis talis qz accipiat
 vna ps dicti puluis de aqua
 pura terat totū et coquantur
 p siles gndus igitur et totū
 tra pūcōres dies fiet elixir
 potius potētius i effatū. Et si pri
 ma vice rē pactū est de vna
 cōne totali nō est opus. **an**
Est et modus 2. Hoc em̄ mō te ce
 ge. secretū tege. qz nō idē. **gebis**
 vna cōne totali si pūa **cabitu** in

ce tūc p̄geis. **S**i autē longius opus
cupis. loco ar. vi. ponitur cenobiz
qz experientia didici qz ignis nō po
tuit extrahē obustioz ul' ingre
dine n̄ e dies & idigebit cacione
atracōne & solimacōe seu assati
one. **H**ic si addis sulphur ul' alia
addis ad labore. sicut ī opacōne
quorūdam caploz dephendi. tu a
ab hac via nra nō declines & hē
as mētē fidelem. qz ut dicit tul
lius ī hac opacōne dato qz hēas
elixir. n̄ ī deo mētē hēas adh
m **N**ihil hēas qz forte ī crasti

no moieris. Cetera istud caplin
 qz est de turba scdm expidicem
 qz retulit i qmto. Vas aut i q
 fiet fusio debet esse tressu. x qndo
 debet fieri pectio sup corpus cu
 quo debz fieri qmixtio tpi elix
 re curvet desup corpus aq croce
 a. Et illa hora inimicū litigabit
 x occidet se magna occasioe. et
 crepitu. x aqua se expandet. et
 cooperiet corpus x stabit aq su
 pius sicut nubes x postea icapit
 et fidi x fidi. x ita fudet se donec
 diuidat p mediu x dilacabitur

68

Et sermo tuus sicut quod usum est in sole
ut luminam. **Explicit. an**

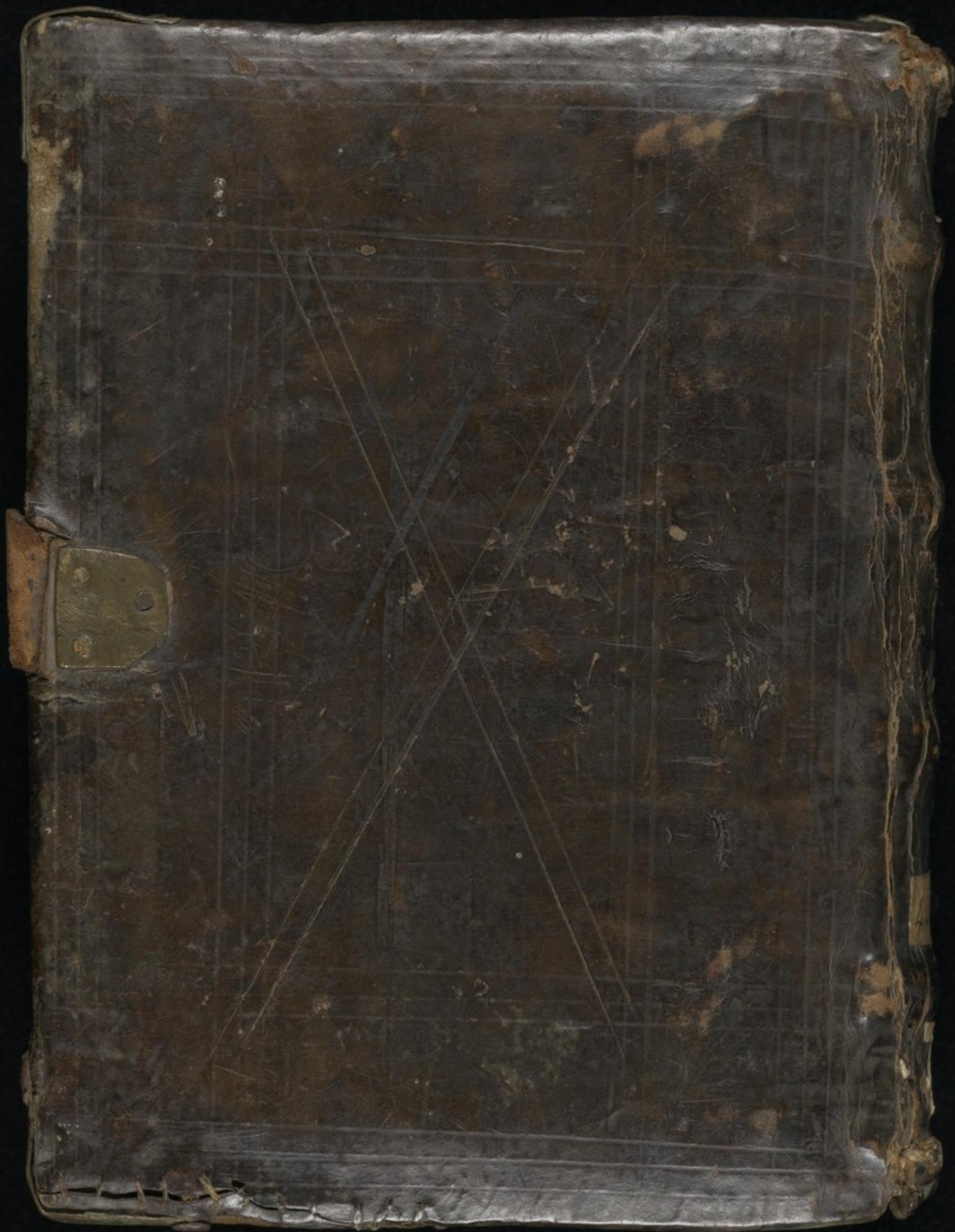
[Faint, mostly illegible Latin text in Gothic script, appearing as bleed-through from the reverse side of the page.]

Her. S. P.
M. d. l. l. l. l.
486

ddm 13. VI. 910

44198

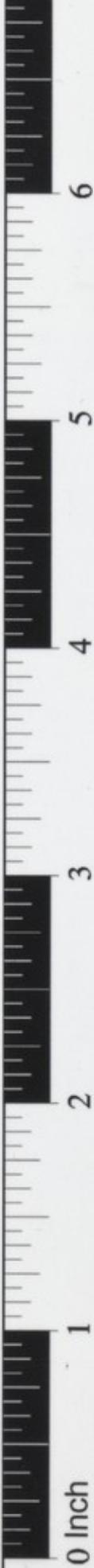
486

44198.

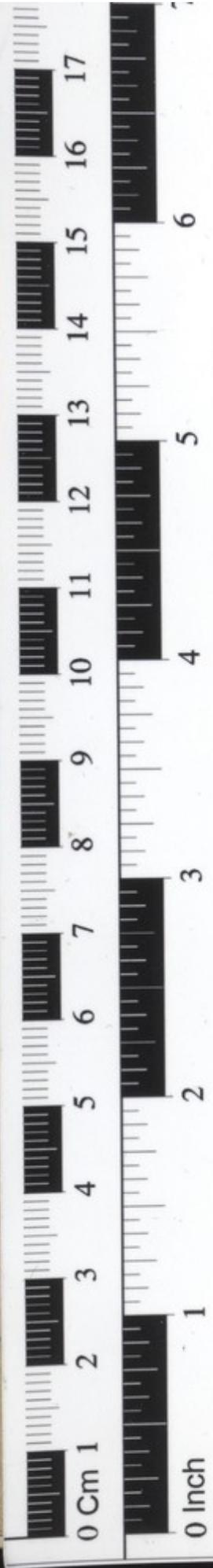

The Wellcome Library

*...
tū sit nobilis qu
mediana elixir*

*Phillips Inst
486*

The Wellcome Library

